

ELINA NIINIVAARA

KENEN KOTI, KENEN KATU?

PAKOLAISTAUSTAISET
NUORET MIEHET JA
HAASTAVA ARKI

Gaudeamus

Teoksen kirjoittamista ovat tukeneet Koneen Säätiö
ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta.

Copyright © 2026 Tekijä & Gaudeamus Oy

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi
Kaisaniemenkatu 13 A, 00100 Helsinki

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
info@gaudeamus.fi

Kansi: Hanna Lahti / Huomen
Sisäsivujen piirroskuvitus:
Siiri Syvänen & Moha Rezaei

KL: 32.21, 38.7

ISBN 978-952-345-387-6

Painopaikka: Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2026

SISÄLLYS

Alkusanat: Kohti kuulumattomien yhteisöjä 11

I ARKI

Katu 21

Ketunmäenkatu 2, maaliskuu 2016 21

Öinen kadunkulma, heinäkuu 2015 28

Ostarin Alepa, talvi 2020 40

Brixton Road, lokakuu 2016 49

Huutomerkki katukuvassa, marraskuu 2015: Manasse 57

Tutkimus 67

Nuorisotilan olohuone, marraskuu 2014 67

Helinä Rautavaaran museo, toukokuu 2015: Filsan 71

Keskustakirjasto Oodi, huhtikuu 2022 75

Koulu 82

Ammattiopiston opetuskeittiö, toukokuu 2016: Emanuel 82

Päivälehdän yleisönosasto, kesä 2020 90

Zoom-kokous, toukokuu 2024 97

Lupa 105

Sokoksen salaattibaari, kevät 2017: Amir 105

Maahanmuuttoviraston toimisto, syksy 2017 113

Talo 117

Nuorisotilan eteinen, talvi 2012 117

Finlandia-talo, tammikuu 2016: Daamin 126

Urheilupuiston futiskenttä, kesäkuu 2016 129

Kokoushuone, joulukuu 2014: Shukri 136

Puhe 139

Facebook, heinäkuu 2015 139

Kaupungin virastotalon vessa, syksy 2010 143

Ylen studio, maaliskuu 2023 146

Kahvilan tiski, joulukuu 2015 149

II KAMPPAILU

Mamadou 155

Jumalan valtakunta, iäti: Emanuel 155

Limo zingolimbo, tulevaisuudessa: Manasse 167

Kansallisteatterin Suuri näyttämö, syyskuu 2023: Amir 176

Pakolaisnuori 192

Maailmankulttuurifestivaali, heinäkuu 2015: Daamin 192

Kulttuuriravintolan terassi, toukokuu 2019: Daamin 195

Ihmiseläintarha, 1910: Filsan 200

Roolimalli 210

Työ- ja elinkeinotoimisto, marraskuu 2014: Shukri 210

Vastaanottokeskus, kesäkuu 2015: Shukri 215

Valkoinen instituutio, talvi 2014–2015: Shukri 222

III POLITIIKKA

Iho 229

Jokapäiväinen paine 229

"Lavalla mä oon ammattilaisena ja taiteilijana": Daamin 231

"Big man, Black man": Emanuel 235

"Sillä, mitä mä teen, on suora vaikutus": Shukri 238

Sydän 243

"Mä oon maailmankansalainen": Manasse 243

"Mä haluan olla afrikkalainen!": Filsan 248

"Aina tulee joku este": Amir 259

Jokapäiväinen elämänvoima 264

Koti 269

Kenen yhteiskunta? 269

"Everybody with!" 271

Turvallisista tiloista epämukavuusalueelle 274

Välittävien yhteisöjen rakennustyö 286

Kuulumattomien yhteisö 294

Viitteet 306

Lähteet 311

Kirjoittaja 324